

Het Rijke Vlijmense Wielerveven

1941

De eerste Ronde van Vlijmen (criterium)

Bij het schrijven van dit artikel was het nog niet bekend, dat een twintigtal jaren eerder er ook al Rondes van Vlijmen verreden waren. Op dat moment werd dit als de eerste Ronde van Vlijmen beschouwd. Zie ook de artikelen 1a en 52.

Tijdens de tweede wereldoorlog werden er steeds meer straatronden (criteriums) georganiseerd, en deze vorm van wielervedstrijden zou ook na de oorlog enorm om zich heen grijpen. Nu zijn ze – in ieder geval hier rondom den Bosch - zo goed als verdwenen. Al sinds mensen heugenis wordt de prijs van een artikel bepaald door vraag en aanbod. Het aanbod van vertier en afleiding om de oorlogsellende te doen vergeten was kort na het uitbreken van de oorlog zeer klein, de vraag uiteraard enorm groot. De propagandistische waarde van de sport was tijdens de Olympische Spelen van 1936 in Berlijn door de Nazi's bewezen. De Duitsers probeerden dan ook kort na het begin van de bezetting via de sport de Nederlanders voor zich te winnen, en gaven niet alleen permissie, maar stimuleerden zelfs sportbeoefening en het organiseren van wedstrijden. Want "Wer Sport treibt, sündigt nicht", was het wat rijkscommissaris Seys-Inquart verkondigde. Aldus leverden de criteriums letterlijk de spelen naast het schaarse brood. Het aantal wielerronden nam explosief toe. En zo organiseerde de Bossche wielervereniging Swift in samenwerking met het wielervereniging Vlijmen, met als stuwende kracht voorzitter Jos van Engelen, op zondag 18 mei 1941 de allereerste wielerronde van Vlijmen. Het parcours was 1300 meter lang en liep door het hartje van Vlijmen. Start en finish waren nabij café L.Prinsen. Uit de voorbeschouwing in het Noord Brabantsch Dagblad het Huisgezin met beschrijvingen als: "behoudens het stukje weg van 't Lievenvrouwenhoekje naar de Achterstraat is het een zeer goed en voldoende breed klinkerwegdek" en "het weggedeelte tussen Dr. Verhoeven en de Achterstraat" en "vier haaksche bochten" mag geconcludeerd worden dat deze ronde al het bekende klassieke parcours van de Ronde van Vlijmen (Julianastraat, Wilhelminastraat, Akkerstraat) was.

Onder stralend lenteweer en massale belangstelling van zowel publiek als renners reden er twee categorieën: allereerst de nieuwelingen en daarna de amateurs en onafhankelijken. Vanwege de voedselschaarste en het materiaaltekort waren de wedstrijden op last van de NWU ingekort tot 25 kilometer voor de nieuwelingen en 50 kilometer voor de amateurs en onafhankelijken. Bij de nieuwelingen, die 20 rondes hadden af te leggen, verschenen 62 renners aan het vertrek. Hieronder was ook Vlijmenaar Toon van Bokhoven. Uiteindelijk stooft een groep van 20

renners op de finish af en behaalde de Amsterdammer Oomen de overwinning. Toon kwam niet in de uitslag voor.

SPORT-ECHO — Dinsdag 6 Mei 1941 3

Ronde van Vlijmen

(bij 's-Hertogenbosch)
op
Zondag 18 Mei a.s.
voor AMATEURS,
ONAFHANKELIJKEN
en voor
NIEUWELINGEN

Pracht-parcours gelegen in de Kom
van de Gemeente.

Prijzen:
Waardebonnen en Rijwielmateriaal
Start Nieuwelingen 1 uur
„ Amateurs en Onafhankelijken
3 uur.

Inschrijvingen worden geaccepteerd tot
Vrijdag 16 Mei a.s. door de Secretaris
van B.W. „Swift” te 's-Hertogenbosch,
Frederik Hendriklaan 68, onder opgave
van licentienummer N.W.U.
Inschrijfgeld voor Amateurs en Onaf-
hankelijken f 1.—. Nieuwelingen f 0.75.

Sportwacht van Gen

Nu de schorsing van Boeyen eerst op den 1den Juni eindigt, slaagde de directie met de samenstelling tot koppels van Ben van der Voort—Kees Bakker. Zij beiden reden al meer samen en hebben eenmaal Vals-Pollenars op de Vekabaan prachtig partij gegeven en te Assendelit zelfs geklopt. Aan den koppe- wedstrijd over 75 K.M. nemen 8 koppels deel en deze wedstrijd vormt het hoofdnummer.

Voor de pauze worden 5 soorten wedstrijden gereden o.a. met deelname van Arie van Vliet en Jet van de Vijver en wel sprint, afval-, tijdrace, achtervolging en handcap. Het is weer „oké wat wils!” en als het op 2 Juni een warme dag wil zijn, is er een groote toeloop van het publiek te verwachten. Er worden in Wageningen en omstreken duizenden wielersliefhebbers, die aan geweld zijn geknakt, dat de directie goede programma's tracht en de beste renners steeds aan den start verschijnen.

Eerst gaat echter op Zondag 18 Mei de Ronde van Vlijmen en 25 Mei die van Hoesbosch. Op 1sten Pinksterdag het criterium van Breda, op een verhard rijkje en dan komt de druk bezette 2de Pinksterdag met de Acht van Chaam, de Ronde van Vinkeveen, die van Zaandam voor amateurs en nieuwelingen en de baanwedstrijden op „de Wageningsche”. Ik geloof, dat dien dag ook „de Goffert” te Nijmegen „draait”, zoodat 2 Juni een bij uitstek bezette dag is.

Van Wageningen gaan we direct naar Zaandam, waar de profs met onafhankelijken op „Pinkster-drie” in het drukke Zaandam, langs de dikke menschenhang hun strijd gaan voeren. Ja, tegen dien tijd zitten we „volop” in het seizoen.

Er was nog een oude kwestie tusschen Hennie Keyzer en Chr. Smits, daterend van de Ronde van Oostzaan. Die kwestie is gelukkig onlangs opgelost en dus van de baan.

De beide uitstekende amateurs hebben de zaak zelve opge- lost en elkaar de hand gereikt. Zoo betaamt het ware sport- men.

Wat ook goeden sportmen betaamt, is het op correcte en vlotte wijze aflossen van hun zakken, ten opzichte van N.W.U. Het veel hapert daar nog aan! Het hoveelst port gaat daardoor onnodig verloren! Orde moet er zijn en de renner mag nu eenmaal niet zonder licentie aan den start verschijnen. Zijn geld moet zijn opgezonden, zijn aanvraag gepost en zijn 2 photo's bijgevoegd. Photo's van het goede formaat en niet, zoals *ewindlijk* een onzer kleinste renners (die al jaren insce- loopt), deed en portretten zond, haast grooter, dan hij zette of althans wat zijn hoofd betreft. Hij kan zich ook niet denken door te zeggen: „ik gaf het aan mijn clubsecretaris op”. Onze administrateur, de heer P. Vermeulen, is een lankouedig en soepel man, maar men bouwe daar niet slijp op! Bovendien moet men ook op het N.W.U. Bureau, nu overnood, nummer

Aankondiging van de eerste Ronde van Vlijmen in de Sport-Echo van 6 mei 1941 (archief Leo Pepels).

18 mei 1941 : Start van de allereerste ronde van Vlijmen (fotobureau Het Zuiden)

's-Middags reden 125 amateurs en onafhankelijken hun wedstrijd, "nen echten Vlaamschen wielersport" volgens het Noord Brabantsch Dagblad Het Huisgezin. Onder de deelnemers F. van de Pol uit Herpt en als bijzondere attractie "den ouden Bras" (Janus Braspenninx), zilveren medaillewinnaar bij de Olympische Spelen van 1928 in Amsterdam, Nederlandse kampioen op de weg bij de profs in 1930 en met Jan Pijnenburg ook nog winnaar van de zesdagen van Brussel in 1932. Dat Vlijmen de wielersport een warm hart toedroeg bewezen de talrijke premies, die werden uitgelooft. Geen ronde ging voorbij of er viel iets te verdienen voor de renners. "De een schonk een krentenmik, de ander een peperkoek en premies aan geldswaarde werden er voor enkele honderden guldens verreden. De burgemeester (G.R. van de Ven) gaf het goede voorbeeld en offereerde vijftien pop, een èrrem Vlijmens gruunteboerke schonk twee pegels, een schoenforniturenfabriek gaf vier knaken, een oud-gemeenteveldwachter gaf 'nen pieterman en zoo ging het maar door. Van deze twee gulden, van die vier, van zus vijf, van zoo tien, te veel om op te noemen. Ook de Duitse Weermacht droeg een aardige duit bij (!!!!)". De start van de eerste Ronde van Vlijmen was nogal chaotisch. "De renners waren zo 'steeg' als iets omdat ze even moesten wachten. Met 'duvelsch' geweld moesten ze op hun plaats gesjord worden." Na 8 van de 39 te verrijden ronden ontsnapten Jan Lust, Piet Evers en Chris Smits. Chris Smits moest na 16 ronden uitgeput zijn metgezellen laten gaan. Die bouwden hun voorsprong steeds verder uit en sprintten tenslotte voor de overwinning. Piet Evers won vrij gemakkelijk in de eindsprint van Jan Lust, terwijl anderhalve minuut later Wim Lupperts de derde plaats wist te behalen in een sprint met zo'n 30 renners.

Een beeld uit de eerste Ronde van Vlijmen op 18 mei 1941 (de Panorama-Ons Zuiden)

Piet Evers.

De eerste winnaar van de Ronde van Vlijmen : Piet Evers uit Zaandam (de wielersite)

20 april 1941 : Inderdaad, ook de Duitse Wehrmacht deed een duit in het zakje, hier tijdens een defilé voor het gemeentehuis van Vlijmen ter ere van de verjaardag van hun geliefde leider. Een maand later kwamen de coureurs hier voorbij snellen. (Heemkundekring van de Oostelijke Langstraat)

Ook het opmaken van de uiteindelijke uitslag liep niet van een leien dakje. “Renners vormen zoo nu en dan een aparte volksstam. Als katten kropen ze de koereurs over de jurywagen en allemaal vroegen ze hun nummer te noteeren, want allemaal hadden ze de eindsprint gewonnen.”

Uiteindelijk kwam de volgende uitslag in de boeken :

Amateurs en Onafhankelijken :

1e Piet Evers, Zaandam, 50 km. in 1.22.56, 2e Jan Lust, Oostzaan, 3e Wil Lupperts, Amsterdam, 4e Gerrie Loos, Amsterdam, 5e M.Segaar, Leiden.

Nieuwelingen :

1e Oomen, Amsterdam, 25 km. in 45 min., 2^e Kuilman, Beverwijk, 3^e Luyendijk, Sommelsdijk, 4^e Smit, Amsterdam, 5^e Boskemper, Amsterdam.

Bronnen :

- Stadsarchief 's-Hertogenbosch, Noord Brabantsch Dagblad – het Huisgezin.
- Het Nederlandse Wielrennen in 1940-1945, 2002, Bap van Breenen.
- Heemkunde van de Oostelijke Langstraat, www.hvdol.nl
- Hoe Holland triomfeerde op de Wielerbanen van het Groot-Duitse Rijk, Frits Barend en Henk van Dorp, 1979, bijlage Vrij Nederland.
- Een eeuw Nederlandse Wielersport, 1980, Wim van Eyle.
- Honderd jaar wegrenners, Wim van Eyle, Jacques Burremans.
- www.dewielersite.nl
- Archief Leo Pepels (Sport-Echo).

© Ben Libregts, 2011, 2019.